

coalitie tegen de honger
coalition contre la faim

POLITIEKE NOTA - NOVEMBER 2018

Belgische overheidssteun voor landbouw en voedselzekerheid

@STRUZIK – simply human en SOS Faim

CONTACTEN

Deze nota werd voor de Coalitie tegen de Honger opgesteld door:

- **Manuel Eggen (FIAN Belgium)**

Opmerkingen en proeflezen:

- **François Graas et Eloïse de Keyser (SOS Faim)**
- **François Grenade (Îles de paix)**
- **Stéphane Desgain (CNCD-11.11.11)**
- **Katelijne Suetens (Broederlijk delen)**

Tel: 02/250 12 64

Belgische overheidssteun voor landbouw en voedselzekerheid

Na de crisis van de voedselprijzen van 2007/2008 heeft België zich er tijdens de Conferentie op hoog niveau over voedselzekerheid in Rome toe verbonden om vanaf 2015 minstens 15% van zijn officiële ontwikkelingshulp (ODA) te besteden aan landbouw en voedselzekerheid. Deze verbintenis werd bevestigd in de nieuwe strategienota van 2017 over landbouw en voedselzekerheid. Het doel van deze nota is de evolutie van de ODA te analyseren en na te gaan of de Belgische verplichtingen worden nagekomen.

*Aan de hand van de **sectorale ODA-gegevens** kan de sector “Landbouw, bosbouw en visserij” worden geïdentificeerd. Er bestaan echter geen specifieke sectorcodes voor voedselzekerheid. Om het totale bedrag van de ODA voor landbouw en voedselzekerheid te berekenen, besloot DGD de volgende sectoren op te nemen: landbouw, bosbouw, visserij; gezondheid - basisvoeding; multi-sectoren-plattelandsontwikkeling; niet-dringende voedselhulp; noodvoedselhulp.*

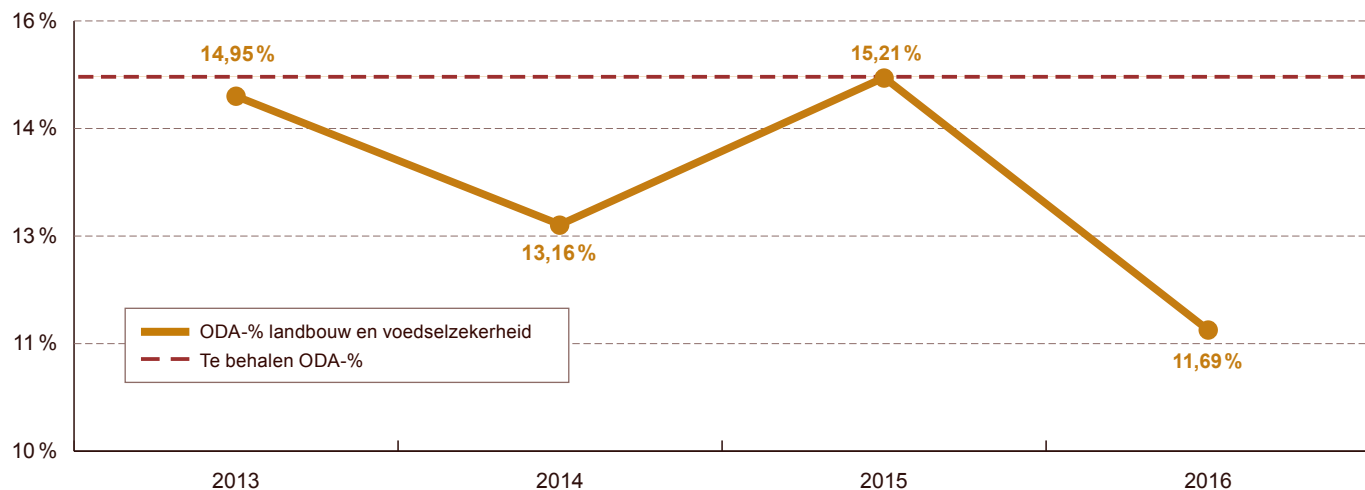
Na in 2015 voor het eerst 15% te hebben bereikt (261,1 miljoen euro), is de officiële ontwikkelingshulp voor landbouw en voedselzekerheid (ODA/LBVZ) in 2016 sterk gedaald tot 11,7% (243,5 miljoen euro).¹ Verwacht wordt dat deze trend zich in 2017 zal voortzetten, zoals reeds is gebleken uit de begrotingsanalyse van de DGD voor 2017 (die ongeveer 60% van de totale ODA vertegenwoordigt). De bedragen van de DGD voor landbouw en voedselzekerheid zijn inderdaad sterk gedaald van 211,9 miljoen euro in 2015 tot 179,3 miljoen euro in 2016 en 174,7 miljoen euro in 2017. Deze daling houdt rechtstreeks verband met de beslissing van de minister om het Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid (BFVZ) in 2015 op te heffen. De NGO's die lid zijn van de Coalitie tegen de Honger luidden daarover reeds de alarmbel want de afschaffing van het BFVZ roept vragen op over de naleving van de Belgische verplichtingen.²

¹ De sectorgegevens voor 2017 waren bij het schrijven van dit rapport, in november 2018, nog niet beschikbaar.

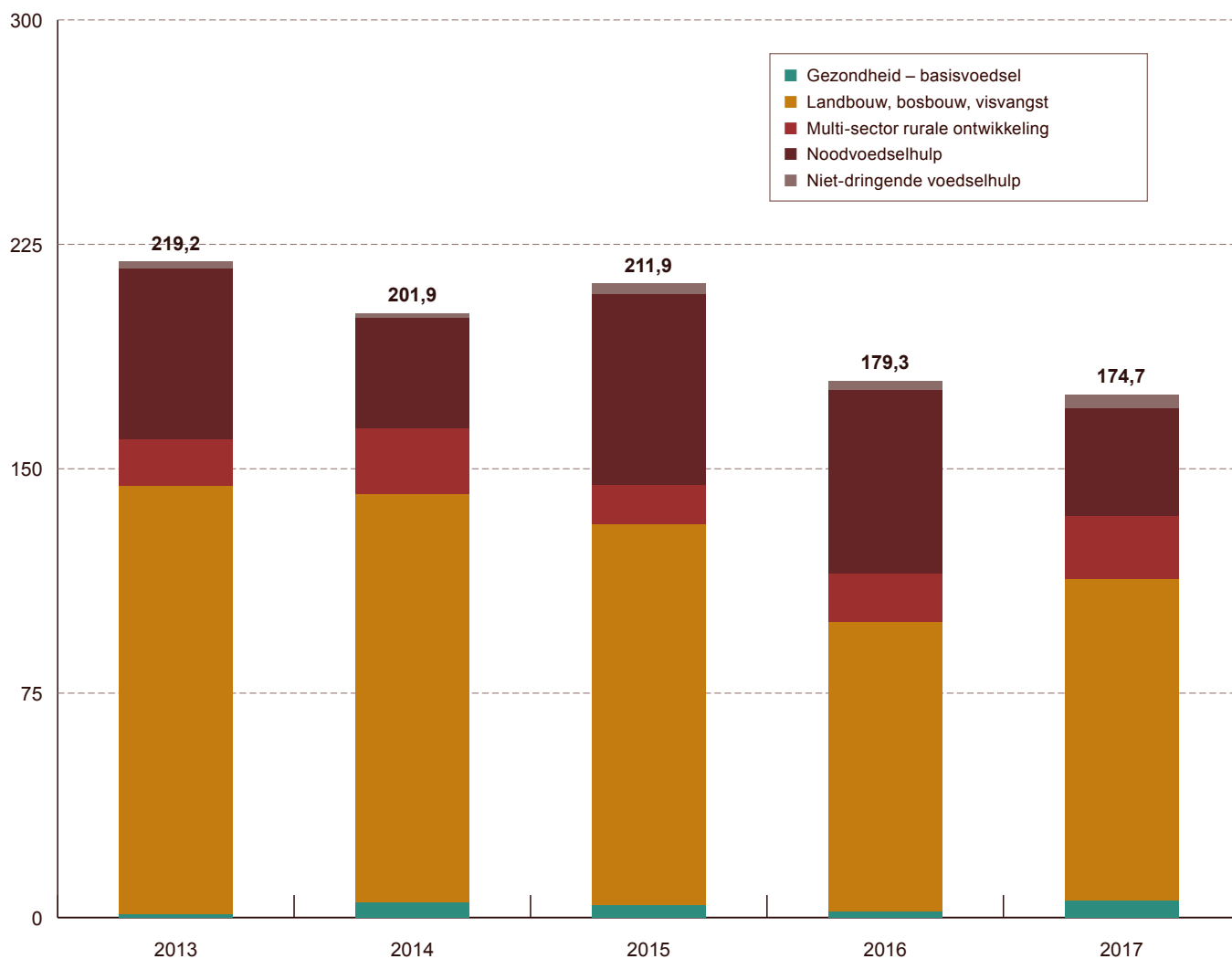
² Brief van de CTH aan de Minister van Ontwikkelingssamenwerking betreffende de afschaffing van het BFVZ. 19 november 2015.
<http://www.coalitioncontrelafaim.be/wp-content/uploads/2015/11/20151119-lettre-De-Croo-suivi-BFVZ-BVC-JJG-41.pdf>

ODA-% landbouw en voedselzekerheid

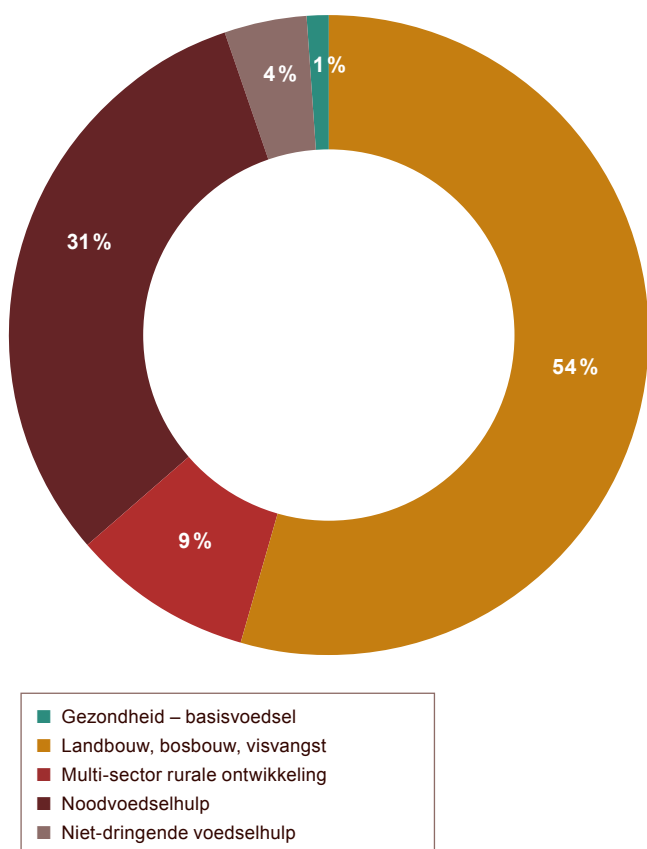

Evolutie ODA/LBVZ – via DGD (inM€)

Deze daling van de ODA/LBVZ moet daarenboven worden beschouwd in de context van een **structurele daling van de Belgische ODA** na opeenvolgende bezuinigingen. Na een piek van 0,64% van het bruto nationaal Product (BNP) in 2010, vertegenwoordigt de ODA nu slechts 0,45% van het BNP in 2017 (hetzij een cumulatieve daling van 30%). Ook hier voldoet België niet aan haar engagement in het kader van de Wet betreffende de Ontwikkelingssamenwerking (art. 9) om 0,7% van het BNP te besteden aan ontwikkelingssamenwerking. **Als we uitgaan van een referentie van 0,7% van het BNI, waarvan 15% voor landbouw en voedselzekerheid, had België in 2016, 445 miljoen euro moeten uitgeven in plaats van 243,5 miljoen euro.**

Sub-sectoren ODA/LBVZ

Uit de analyse van de sub-sectoren ODA/LBVZ (zoals berekend door het DGD) blijkt dat ongeveer **een derde van de begroting is toegewezen aan voedselhulp**. Het opnemen van voedselhulp in de berekening van de ODA/LBVZ roept echter vragen op, aangezien deze sector niet aan bod komt in de strategienota over landbouw en voedselzekerheid, maar wel in de strategienota over humanitaire hulp. De CTH onderlijnt dat humanitaire hulp noodzakelijk is in noodsituaties, maar benadrukt tegelijkertijd het belang

van structurele ontwikkelingssteun voor de transitie naar duurzame landbouw en de verwezenlijking van het recht op voedsel in de partnerlanden.

In een eerdere analyse heeft de CTH **de belangrijkste kanalen** van de Belgische samenwerking op het gebied van landbouw en voedselzekerheid geïdentificeerd. De eerste vector van deze samenwerking is de multilaterale (ongeveer 40% van de begroting). De belangrijkste begunstigers zijn de Europese Unie en de Wereldbank gevolgd door de gespecialiseerde instellingen van de Verenigde Naties (FAO, WFP, CGIAR).

De tweede vector is de bilaterale samenwerking, die in 2015 ongeveer een derde van de begroting voor landbouw en voedselzekerheid beheerde. Het verdwijnen van het BFVZ dreigt echter het aandeel van de bilaterale samenwerking te verminderen.

Ten slotte was de niet-gouvernementele samenwerking goed voor ongeveer een kwart van de hulp voor de sector landbouw en voedselzekerheid.

Aanbevelingen

De CTH formuleert volgende aanbevelingen:

- Het Parlement moet jaarlijks evalueren of België de engagementen op het gebied van landbouw en voedselzekerheid nakomt.
- Er moet een strategie worden uitgewerkt om de opheffing van het BFVZ zo snel mogelijk op te vangen en ervoor te zorgen dat de doelstelling van 15% wordt behaald.
- Het engagement van 15% moet prioritair gericht zijn op structurele ondersteuning voor duurzame landbouw en de verwezenlijking van het recht op voedsel. Noodvoedselhulp is noodzakelijk, maar moet apart worden geboekt.
- Steun aan multilaterale instellingen in de sector landbouw en voedselzekerheid moet in de eerste plaats ten goede komen aan de hierin gespecialiseerde organen van de Verenigde Naties vermeld in de strategienota (FAO, WFP, CGIAR) eerder dan aan de Wereldbank, die minder expertise heeft in deze sector.

3 Coalitie tegen de Honger, « De Belgische officiële ontwikkelingshulp voor landbouw (en voedsel- en voedingszekerheid): balans », Brussel, 2016. <http://www.coalitioncontrelafaim.be/nl/publications/de-belgische-officiële-ontwikkelingshulp-voor-landbouw-en-voedsel-en-voedingszekerheid-balans/>

coalitie **tegen de honger**
coalition **contre la faim**

WWW.COALITIETEGENDEHONGER.BE